

İldə yüksək tirajla 50 dəfədən çox nəşr edilmiş və "Golden Pen" mükafatına layiq görülmüşdür...

- Keçən illər ərzində sizin əsərlər çox gözəl qarşılanmışdı, bu münasibət təkcə romanlara qarşı deyil, novellalara qarşı da belə idi. Bu əsərlərin çapının tiraj və sayı da bu iddianı sübuta yetirir. Bundan əlavə, sizin əsərlərinizi sevenləri öz ətrafımızda çox görmüşük, internetə ekskursiya da onların sayının çoxluğunu aydın şəkildə göstərir. Öz işinizə başlayanda əsərlərinizin belə tale ilə üzleşəcəyini öncədən görürdünüz mü?

- Adam yazmağa başlayanda bu mövzuya çox diqqət etmir, baxmayaraq çox istəyir ki, işi görünsün, ya oxunsun. Düşünürəm ruhuma, zehnimə əziyyət verən şeylər fikri və ruhi iztirabları yaratmış və məni yazmağa vadar edir. Bunlar siyasi cəmiyyətə münasib olan şeylər deyil. Təsəvvür edirdim və indi də elə fikirləşirəm ki, bunlar siyasi təlatümlərdən keçmiş və yaşamaq istəyən bir cəmiyyətə aid olan sözlərdir. Həyat mətnində belə olan halda, bu suallar ciddiləşir və insanın ruhunu parçalayır. İran kimi siyasi cəmiyyətlərdə həyat həqiqi mənasında formalaşmış.

Fikirləşirdim mənim işlərim zamanəyə uyğundur ki, insanlar siyasi tufanları aşmışlar və həyata qayıtmışlar. Həyatın təbii mətninə. Elə bir vəziyyətə ki, düşünməyə fürsətləri vardır ki, bu həyatın nə maneələri, dolaşlıqları, uğursuzluqları və məğlubiyyətləri vardır və sonra həmin məğlubiyyətlər, uğursuzluqlar və maneələri mənim əsərlərimin bir hissəsində görünür. Amma bu hadisənin baş verdiyini görəndə, cəmiyyətimizin siyasətə uğradığı dövrə bu əsərlər oxunur. Mənim üçün çox qəribə idi və həm də bir növ nigaranedic. Bu hadisənin mənası budur ki, həyatda əziyyət çəkən kəslərin sayı az deyil və biləndə ki, bu cavənlər ümumilikdə cavandirlər və savadlı, narahatlıq iki dəfə artır. Bu mənada olduğundan həyatın böyük əziyyətləri cəmiyyətin elə bir təbəqəsinə çatmışdır ki, bu təbəqə bir qayda olaraq təbii şəkildə şad və ümidlə dolu olmalıdır.

- Bu günlərdə yayılmış bölgülərdə sizi dəyərlı bir yazar sayırlar ki, dini məzmunlu əsərlər təqdim edirsiniz. Amma sizin əsərlərinizin oxucularını müxtəlif xeyallar təşkil edir. Güclü dini təmayülü olan kəslərdən daha çox, ümumilikdə, dini adamlar olmayanlar. Düşünürsünüz, sizin əsərlərinizdə olan əsaslar ümumi formaya malikdir və hər insanın fikri və təmayül iztirabı ola bilər?

- Mənim əsərlərimdə pənahsızlıq, ümitsizlik, əziyyət, şübhə, iztirab, qorxu, həyatın mənalı olması ya mənasızlığı, eşq, xəyanət, məsumluq və əlbəttə, ölüm məfumu həmişə qabardılır. Bunlar biz insanların müştəgək və əsaslı məfumlardır. Yaşadığımız mədəniyyət, cəmiyyət, tarix və coğrafiya nəzərə alınmazdır. Bunlar biz insanın bizi təşkil edir. Bunlar bizim insanıyyətimiz ilə

Mustafa Məstur müasir İran ədəbiyyatının tanınmış simalarındandır. Əsərləri 20-dən çox dilə çevrilən Məsturu İran, eləcə də dünya ədəbiyyatına tanıdan ilk irihəcmli əsəri "Tanrının ay üzündən öp" romanıdır. Roman çap olunduğu vaxtdan oxucuların və ədəbi tənqidçilərin böyük marağına səbəb olub. On beş ildə yüksək tirajla 50 dəfədən çox nəşr edilmiş və "Golden Pen" mükafatına layiq görülmüşdür...

yanaşırdılar. Bunlar elə bir şeylərdir ki, həm din onlara cavab vermək üçün çalışır, həm də fəlsəfi və irfan onlar üçün cavab hazırlayırlar. Digər tərəfdən, bu varlıq məsələləri, insanların fərdi həyatında ciddi şəkildə mövcuddur. Bəlkə buna görə, müxtəlif düşüncəli oxucular belə məsələlərə həssas olurlar. Hər halda təbii ki, həyatda bu məfhum və çətinliklərlə üzleşən kəslər bir növ öz vəziyyətlərinin inikasını bu hekayələrin şəxsiyyətlərinin mövqeyində axtarırlar.

- Bəziləri belə düşünür ki, sizin əsərlərin oxucular tərəfindən bəyənilməsinin səbəbi əsərlərinizdə sualla yanaşı, onlara cavab da təqdim olunur. Əslində, oxucular öz sualları ilə üzleşirlərsə, cavabını da tapanada onların rahatlıq və razılığına səbəb olur. Siz özünüz bu məsələ ilə razısınızmı?

- Düşünürəm bu hadisənin belə izahı dolğun və düzgün deyil, fikrimcə, ən yaxşı izah budur ki, insanlar iztirab və pərişanlıqla əhatələnib. Hekayə elə bir yerdir ki, həm onda bir sualın formalaşma köklərini tapmaq olar, həm də cavab mənzərəsini. Hər halda hekayə anket də deyil, məsələlərin həlli də deyil. Hekayə bir "məqam"ın izahıdır. Düşünürəm həmin "məqam"dır ki, oxucunu məşğul edir.

- Hansı zərurət ya ehtiyac sizi yazmağa sövq edir?

- Ədəbiyyat mənim üçün elə bir yerdir ki, ruhumun bir hissəsini onda göstərə bilərəm. Bu elə bir göstərməkdir ki, başqalarına təsir etmək məqsədi daşıyır və son təhlildə oxucunun həyatını yaxşılaşdırmağa kömək edir. Bununla belə, yaxşı bilərəm ki, ədəbiyyatın bu üç sahədə imkanları çox məhdud və zəifdir. Həm insan ruhunu göstərməkdə, həm təsir etməkdə, həm də başqalarının həyatını yaxşılaşdırmaqda. Ədəbiyyat bütün etibar ilə ətrafına dərin və geniş təsir edər, ictimai-siyasi dəyişikliyin əsası ola bilər. Dəfələrlə demişəm ki, ədəbiyyatın təsiri çox-çox kiçikdir və bu təsir də tez bitir. Buna görə ədəbiyyatdan böyük bir şey gözləmirəm. Ümumiyyətlə sənətdən belə bir intizam yoxdur. Bütün bunlarla həmin kiçik və məhdud təsirlərlə qane olmalıyıq, çünki ixtiyarımızda başqa bir imkan yoxdur. Kəmələr nələrsə bəyanı üçün ruhumuzun dərinliklərinə təsir edən alətdir. Bəlkə yazmağın ləzzəti budur: başqaları hiss etsinlər ki, həyatda tek deyillər.

- Yeniyetməlik dövründən Sizin kitab oxumağa həvəsiniz haqqında adda-budda eşitmişəm, amma bəlkə maraqlı olar, peşəkar yazıçılıq dünyasına gəlişiniz haqqında danışaq.

- Mənim peşəkar formada ilk novellam həmin dövrdə yeganə dini-elmi jurnal olan, 80-ci illərin sonu 90-cı illərin əvvəllərində çap olunan "Kəyan" jurnalında çap olundu. Mən çox ısrar edirdim ki, kiçik bir hissəsi ədəbiyyat və in-

şəsənətə aid olan, daha çox fəlsəfi və nəzəri məsələlərin yer aldığı bu jurnalda çap olunsun. Əvvəllər "Kəyan"ın redaksiya heyəti hekayələrin çapı üçün müqavimət göstərirdi. Amma hekayələrdən birinin çapından sonra və çox güman onun oxucular və redaksiya heyətinin üzvləri arasında bəyənilmədən sonra mənim digər hekayələrimi də çap etməyi qəbul etdilər. Bu hekayələr sonralar "Piyadanın üzündə eşq" adlı topluda 1998-ci ildə çap olundu.

- Niyə ısrar edirdiniz hekayələriniz "Kəyan"da nəşr olunsun? Halbuki bizim o zaman elə jurnallarımız vardı ki, ədəbi baxımdan daha mötəbər idilər? "Söz dünyası" ya "Adına" kimi və s. Bu jurnala xüsusi marağınız varmı?

- Dövrün ən ciddi mədəni, fəlsəfi və ədəbi jurnalı kimi çap olunan "Keyhane-fərhangı" elə həmin

ram, nəinki roman və novella. "Al-lahın ay üzünü öp" romanını o zaman yazdım ki, bəlkə beş roman da oxumamışdım. Hər halda mən "Kəyan" jurnalının oxucularından biri idim, ədəbi materiallarını oxumazdan qabaq fəlsəfi materiallarını oxuyurdum. Təbii ki, hər kəs əsərlərinin sevimli jurnalında çap olunmasını istəyir və mən o qədər bunu ısrar etdim ki, arzuma çatdım.

- Sizin həyata baxışınız, nikbin deyil. Razısınızmı?

- Düşünürəm, bizim həyatı dərk etməyimizin iki çox mühüm mənbəyi vardır ki, onun bir hissəsi bizim mütləqdir. Biz oxuyuruq ki, bizə əziyyət verən suallar üçün bir cavab tapaq. Bu hissəni fəlsəfi əsərlər ya təcrübi elmlər, ya irfan və ya dini mənbələrdə izləmək olar. Amma həyatı dərkimizin digər hissəsi bizim həyatda yaşadığımız təcrübələrə qayıdır. Mə-

laşdırır. Bu ki, fərq etmir kimsən, harada yaşayırsan. Amma mən çalışmışam, ümidlə yaşayım, hətta əgər bu ümid get-gədə daha parlıtsız olsa da. Düşünürəm hələ də ümidli yaşamaq olar.

- Amma bununla belə, sizin hekayələrin sonunda ümidverici nicat olur. Düşünürsünüz belə sonluqlar əvvəlki hissələrin təsirinə azaldır?

- Ümidvaram ki, belədir! Əgər hekayələrim belə olsa, o acılıqlar və o qaraltıları örtə, çox yaxşıdır. Əgər oxucu bu nəticəyə çatsa ki, "hələ bir ümid var" bu çox yaxşıdır. Dediyim kimi mən həmişə ümid pəncərəsini saxlayıram və bəlkə bunun özü mənim həyata baxışımı Sadiq Hidayət kimi yazıçının baxışı arasındakı fərqi verir.

- Sizin düşüncəniz və ya əsərlərinizə hakim olan dünya görüşünüzün İran yazıçıları-

Sadə yazmaq çox çətindir

Mustafa Məstur: "Oxucularımla ədəbiyyatdan çox, həyatı çətinliklər haqqında danışmağa üstünlük verirəm"

80-ci illərin əvvəllərindən o jurnalda bir şey çap etdirmək istəyirdim. Səbəbi din və ziyalılığa təmayülü idi. Yeni mənim iztirabına səbəb olan şeylər. Sonralar "Keyhane-fərhangı"nın redaksiya heyəti ordan çıxdı və "Kəyan" adlı jurnalı çap etdilər. Bu zaman nəinki mənim şövqüm azalmadı, əksinə, dəfələrlə "Kəyan"ın məsul redaktoru olan Rza Tehranini görmək üçün Tehrana gəlirdim və hekayələrim çap üçün ona verirdim. O günlər mən bir növ fikri qəbiq atma halında idim və "Kəyan" bu baxımdan mənə daha çox kömək edirdi. Bundan əlavə, mənim hekayələrim əsasən fəlsəfi xarakterli hekayələr idi və bu baxımdan "Kəyan" onların çapı üçün ən yaxşı yer idi. Digər jurnallar bəlkə də ədəbi baxımdan daha qüvvətli olsalar da, fəlsəfi yükə önmə verirdilər. Mənim o vaxt və hətta bu gün də ürəyimdə heç vaxt ədəbiyyatı sırf ədəbiyyat olmamışdır. Əsasən o dövrdən indiyə kimi mənim araşdırmalarımın daha çox hissəsi ədəbiyyatdan daha çox fəlsəfə təşkil etmişdir. Mən daha çox fəlsəfə və bəzən fizika oxuyu-

dan hansına yaxındır?

- Düşünürəm bir yazıçı yazmağa başlayanda ilk addımda belə fərz edir ki, onun səsi (daha yaxşı olması zərurət deyil) fərqli səs olmalıdır. Yazır, çünki düşünür ki, onun yazısı və ya onun baxışı başqalarından fərqlənir. Bu baxımdan düşünürəm ki, bir yazıçıni daha yaxşı tanımaq üçün fərqlərə diqqət etmək müştəgək cəhətləri tapmaqdan daha yaxşıdır.

- Hansı növ hekayələri bəyənlirsiniz, janr xüsusiyyətləri ilə yazılan hekayələri, ya əsas ağırlığı məzmununda olan hekayələri?

- Forma və məzmun əvəzinə iki cazibədarlıq və düşüncə ünsürünü istifadə edirəm. Düşüncədən məqsədim baxış və təfəkkür növüdür ki, yazıçıda həyata qarşı duyulur, yəqin ki, baxış fəlsəfi və dolaşlıq deyil. Cazibədarlıq ünsürünün müxtəlif tərəfləri vardır, janr və bəyan üsulu ilə onun əlaqəsi uzun bəhsdir ki, ona vaxt ayırmaq istəmirəm. Cazibədarlıq yəni oxucu novella ilə bağlıyan ünsürlər. Dərindənliyin, ümumi mənada təfəkkürə soykənəsinə və bu təfəkkürün cazibədarlıqla verilməsinə daha çox marağım vardır. Mən bu məsələni daha çox Şimali Amerika yazarlarında görürəm. Karver, İsaak Başeviz-Zinger, Cumpa Lahiri və əlbəttə, ayrı bir hesabla Selincerin əsərlərində.

Bəla yazıçılar həmin ədəbiyyata sahibdirlər ki, mən bəyənilirəm və əgər daha köhnələrin adını çəkmək istəsəm, Çexov və Flanneri Okkoner mənim sevimli yazarlarımdandırlar.

- Forma və məzmun bərsində düzdür ki, məzmun olmasın bir əsərin forması yoxdur, yaxud forma və məzmun arasında fəsilə xətti çəkmək olar, amma bəziləri özələrinin nəzərdə tutduqları məzmunların bəyanı üçün daha sadə formaları bəyənilir .

- Ümumi təsəvvürün əksinə

sizin ritualınız varmı? Bir ideya sizin zehninizə gələn mərhələdən hekayəyə çevrilənə və çap olunana qədər hansı mərhələləri keçir?

- Adətən, bir müddət bir ideya ya qığılcımla yaşayıram ki, onun imkanlarını yoxlayım. Bəzən bu həyatın müddəti bir gündür və bu qığılcım sönməyə doğru gedir, bəzən də daha uzun olur, məsələn, bir həftə, ya bir ay sonra bu qığılcım sönlür. Amma bəzən bir qığılcım yanan kimi sürətlə yayılır, şölələnir və hər bir şeyi yandırır və siz bütün varlığınıza belə hiss edirsiniz ki, bunu yazmalısınız. Hər halda bir əsərin hekayəyə çevrilməsi üçün zaman keçməlidir ta bu yəqin əldə olunsun ki, ondan novella ya roman düzəltmək olar. Bu fasildə ona nələrsə əlavə olunur, bir neçə zəncir formalaşır və siz hiss edirsiniz bu zəncirlər məcmuəsi hekayənin süjetini yarada və bir nağıla çevrilə bilər. Bu proses uzun çəkir. Mümkündür bir novella altı ay ya daha çox zaman apara. Qələmlə yazmağa adət etməmişəm. Ümumiyyətlə, "əlyazma" adlı bir şeyim yoxdur. Hər bir şey kompüterin arxasında başlanır və həmin yerdə bitir. Kompüterlərə yazmaq, çox ləng yığırım. Bir neçə səhifəlik novellanın yazılması və yığılması bəzən bir neçə həftə çəkir. Hekayənin bir səhifəsini yazmaq üçün bəzən bir neçə saat kompüterin arxasında oturulur və əgər daha köhnələrin adını çəkmək istəsəm, Çexov və Flanneri Okkoner mənim sevimli yazarlarımdandırlar.

- Forma və məzmun bərsində düzdür ki, məzmun olmasın bir əsərin forması yoxdur, yaxud forma və məzmun arasında fəsilə xətti çəkmək olar, amma bəziləri özələrinin nəzərdə tutduqları məzmunların bəyanı üçün daha sadə formaları bəyənilir .

- Ümumi təsəvvürün əksinə

olaraq, sadə yazmaq çox çətindir. Bu ki, sözlər, dolaşlıq formaları sadə formaya salmaq istəyəndə işiniz daha çətin olacaq, nəinki onları öz mürəkkəb quruluşlarında yazmaq istəyəndə. Forma məhərətləri daha çox hekayənin müəndislik növüdür, ta onun təbii şəkli. Siz həm sadə, eyni zamanda dərin hekayə yazmaq istəsəniz çətinliklə üzleşəcəksiniz.

- Adlarını çəkdiyim yazıçıların çoxu həmin üsulda yazırlar. Çexovun hekayələri iki yüz il keçdikdən sonra tam sadəlikləri ilə hələ də canlı, hələ də oxunandır.

- Ümumilikdə İran yazarları arasında kimlərin işlərini bəyənlirsiniz?

- Bəzi cəhətlərdən xanım Güli Tərəqqi və xanım Zoya Pirzadın işlərini digərlərindən üstün tuturam.

- Hər bir yazıçının iş vaxtı öz adətləri vardır, hekayə yazarkən

kimi yığmayacağam. Əlbəttə, qaçılmaz çox cüzi dəyişikliklər istisna olunaqlar.

- Necə oldu ki, Reymond Karverin əsərlərini tərcümə etməyə qərar verdiniz, onun əsərlərinə olan marağınız başqalarında hiss etmədiniz?

- Yazmağa başlayanda çoxlu novellalar oxuyurdum ki, bəzisi yox, bütün əsərləri yaxşı olan yazıçı axtarırdım. Yazıçıların bəzisinin bir hekayəsi mənim üçün maraqlı idi, bəzilərini ümumiyyətlə əsərlərini bəyənmirdim. Buna görə məcbur oldum o qədər oxuyum ki, bütün hekayələri mənim üçün maraqlı olan yazıçı tapım. Bu hadisə Reymond Karverin "Bir neçə qutu" hekayəsini oxumaqla baş verdi. Hekayəni xanım doktor Məryəm Xuzanın 80-ci illərin əvvəllərində tərcümə etdiyi bir kitabda tapdım. İndi də düşünürəm "Bir neçə qutu" Karverin ən yaxşı əsərlərindən, bəlkə də müasir ədəbiyyatın ən yaxşı novellalarından biridir. Ondan sonra Karverin digər əsərlərini oxumağa marağım oldu, amma fars dilində başqa bir şey çıxmamışdı. Beləliklə, ingilis dostlarımdan biri Karverin çap olunmuş sonuncu toplusunu mənim üçün gətirdi və mən dərhal hekayələrin tərcüməsinə başladım. O zaman anladım ki, Karver mənim itirdiyim yazıçıdır. Əlbəttə, ondan sonra Selincer ilə tanış oldum ki, fikrimcə, əslində ən yaxşı müasir yazıçıdır və mən onun əsərlərini hər hekayədən ayırıram. Dəfələrlə əsərlərini oxuyub ləzzət almışam.

- Yeniyetməlik dövründə film sahəsində təcrübələriniz olmuşdur və əsərlərinizin arasında da "Fitrət və tale" kitabına rast gəlik ki, tanınmış film simalarından olan Kyeslovski haqqında bir kitabdır. Bir kinematoqrafın əsərlərinə marağ göstərməyinizə nə səbəb olmuşdur?

- Selincer kimi yazara ruhi bağlılığımı digər sahələrdə də genişləndirmək olar. Dünya kinosunu yaxşı filmlərini görməyə çalışıram və həmin filmlə baxmalarda Kyeslovskiyə çatdım. Kyeslovski böyük kinematoqraf olmaqdan əvvəl böyük mütəfəkkirdir. Mütəfəkkir bu mənada ki, varlığını həyata baxışı çox dərinidir. Təqribən onun bütün işlərini dəfələrlə görmüşəm və bu da onun haqqında yazılan kiçik bir əsəri tərcümə etməyimi səbəb oldu.

- İran kinosunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Fikrimcə, İran kinosu uzun illərdir ki, köhnəlib. Bu kinonun tam şəkildə qabığını dəyişməyə ehtiyacı vardır. Ya daha düzgün olar deyək ehtiyacı vardı. Çünki düşünürəm elə bir məqama çatmışdır ki, onun dirçəldilməsi mümkünsüz olmasa da, çox çətindir. Köhnə böyük kinomatoqraflar həmişə orta və ortadan aşağı əsərlərin istehsal edirlər. İran kinosunun korpusu üçüncü dərəcəli əsərlərin yenidən istehsalı halındadır. Kino tənqidçiləri sanki hər biri kinomatoqraflardan biri ilə qarşılaşlıq əhdi bağlamışlar, sevimli kinomatoqraflarının zəif və orta əsərlərinə sitayiş edərək, onların inkişaf yolunu ümumilikdə bağlamışlar. Belə bir vəziyyətdə "yaxşı" bir film istehsal olunanda kino əhli şadıqlıqdan əlavə fəryad qoparırlar ki, düşünürəm şah əsəri yaradılmışdır, amma filmlə baxanda, ya onu müasir kinonun məşhur əsərlərindən biri ilə müqayisə edəndə təmiz ümidin ölür. Əlbəttə, bəzən bir qığıl-

cımlar da var ki, İran kino səviyyəsindən yüksəkdirlər və hətta dünyanın yaxşı kinosu ilə müqayisə oluna bilər, "Dərin nəfəs" kimi. Amma bu tək qığılcımlarla İran kinosu nicat tapmır. Dünyada "Qaranlıqda rəqs edən" (Lars fon Trier), ya "Gizli" (Mixel Hanneke) ya "Qürubdan əvvəl" və "Gün çıxandan əvvəl" (hər ikisi Riçard Linklilerin rejissorluğu ilə) filmləri istehsal olunduqca, İran kinosunu görə bilmirsiniz və mühakimə üçün o yaxşı filmləri zəhindən çıxara bilmirsiniz. İranda ildə təqribən yetmiş film istehsal olunur ki, onların yalnız beş faizini kino tənqidçilərinin özü tərifləyirlər. Üç-dörd filmdən ibarət olan o beş faizli görəndə adətən ümid-siz oluruq.

- Bir yazıçı kimi güzəranınız necədir?

- Hər halda onun bir hissəsi şöhrət və sevilməkdir, amma bu, hansısa bir aktyor, idmançı və ya xanəndənin sevilməyindən fərqlidir. Oxucular sevimli yazıçılarıni ona görə sevmirlər ki, film aktyoru kimi cazibədar, ya səsi müğənni kimi gözəldir, ya da güclüdür. Oxucu bir yazıçını sevəndə düşünürəm ki, onun fikir və ruhuna vurulmuşdur. Əslində, ədəbiyyat yazıçı ilə oxucu arasında ruhi əlaqəni formalaşdırır. İki-tərəfli əlaqə bəlkə ona gədir ki, oxucularla üzleşəndə və onlarla danışanda hiss edirm uzun illərdən onları tanıyıram və onlar da uzun illərdən məni tanıyırlar. Həmin yaxınlıq hissləridir ki, məni öz əziyyəti, eşq və uğursuzluqlarında şəriktirlər.

Amma xoşagələn hissəsi budur ki, sən düşünürsən ki, çoxlu çoxlu dostların var və hiss edirsən ki, insanların çoxunda paylanmısan və bütün bunlar ədəbiyyatın köməyinə gəlmişdir.

- Sizin oxucularınıza əlaqə-niz necədir, onları görürsünüz?

- Əhvazda mənim həyatım daha sakitdir. Oxucuların çoxu məni tanıyırlar və ümumiyyətlə mənim həyat tərzim elə formadadır ki, çox dərnəklərdə görünürəm. Amma Tehrandə, xüsusilə mədəni mərkəzlərdə dərhal tanınıram. Oxucularımla ədəbiyyatdan çox, həyatı çətinliklər haqqında danışmağa üstünlük verirəm. Bir şey ki, hər iki tərəfin diqqət mərkəzindədir. Ümumiyyətlə, düşünürəm oxucularım ya ədəbiyyata çatmamışlar və məsələləri ədəbiyyat deyil, ya ədəbiyyatdan keçmişlər. Yəni iztirabları elə mövzulardır ki, hekayələrimdə qoyulmuşdur, yaxud ədəbiyyat onlar üçün çox mühüm məsələnin qoyuluşu üçün vasitədir.

Fars dilindən tərcümə edən: Aygün Əlizadə